

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

ในบทที่แล้วได้กล่าวถึงแนวคิดเชิงทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงรายละเอียดและขั้นตอนในการที่จะให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป ซึ่งประกอบด้วย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
2. นิยามเชิงปฏิบัติการ
3. การวัดและการคำนวณให้คะแนน
4. วิธีการศึกษาหรือวิธีการวิจัย
5. แบบของการวิจัย
6. เครื่องมือการวิจัย
7. การทดสอบเครื่องมือการวิจัย
8. ประชากรและตัวอย่างการวิจัย
9. การประมวลผลข้อมูล
10. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ประกอบด้วย
 - ระยะเวลาที่สอนอยู่ในสถานศึกษาในปัจจุบัน
 - ระดับการรับรู้การยอมรับนับถือจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน
 - ความถี่ของการปฏิสังสรรค์กับ เพื่อนร่วมงาน เดิมและกับ เพื่อนร่วมงานใหม่
 - ระดับการรับรู้ เรื่องชื่อเสียงของสถาบัน เดิมที่จบปริญญาตรี สถาบัน เดิมที่
เคยสอนในอดีตและ/หรือสถาบันที่สอนอยู่ในปัจจุบัน
2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) ประกอบด้วย

- ความผูกพันทางจิตใจกับสถาบันที่เรียนในระดับปริญญาตรี สถาบันที่เรียนในระดับปริญญาโท/เอก สถาบันหรือหน่วยงานที่เคยรับราชการ และ/หรือสถาบันที่สอนอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนระดับการยอมรับบรรทัดฐาน ค่านิยม ฯลฯ ของสถาบันนั้น ๆ
- การเปลี่ยนกลุ่มอ้างอิง

นิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational definition)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิจัยครั้งนี้ จึงได้ให้นิยามความหมายของกลุ่มอ้างอิง คำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนตัวแปรต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้คือ

กลุ่มอ้างอิง ในที่นี้หมายถึง มหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ ซึ่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง มีความผูกพันทางจิตใจว่าเป็นส่วนหนึ่งหรือมีความปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่ง ตลอดจนการยึดถือบรรทัดฐาน ค่านิยม และ/หรือเป้าหมายมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินสถานภาพของตนเอง การที่อาจารย์พยายามเอาอย่างหรือพยายามที่จะทำตัวเหมือนกันกับมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ แสดงว่ามีกลุ่มอ้างอิงใน เชิงปฏิฐานขึ้นแล้ว ซึ่งกลุ่มอ้างอิงในที่นี้อาจจะเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังกล่าวก็ได้

กลุ่มอ้างอิงเดิม หมายถึง มหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ ในสถาบัน เดิมที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง มีความผูกพันทางจิตใจว่าเป็นส่วนหนึ่งหรือมีความปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่ง ตลอดจนได้เคยยึดถือบรรทัดฐาน ค่านิยม และ/หรือเป้าหมายมา เป็น เกณฑ์ในการประเมินสถานภาพของตนเอง

สถาบัน เดิม ในที่นี้หมายถึง.....

- สถาบันที่อาจารย์ผู้ตอบ เรียนในระดับปริญญาตรี (ทั้ง 3 กลุ่ม)
- สถาบันที่อาจารย์ผู้ตอบ เรียนในระดับปริญญาโท/เอก (เฉพาะกลุ่มที่ 1)
- สถาบันหรือหน่วยงานที่ผู้ตอบ เคยทำงานมาก่อนที่จะโอนมา (เฉพาะกลุ่มที่ 3)

กลุ่มอ้างอิงใหม่ ในที่นี้หมายถึง

- อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ที่แต่เดิมไม่เคยมีมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเป็นกลุ่มอ้างอิง แล้วต่อมาเพิ่งจะมีมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในสถาบันที่เรียนต่อปริญญาโท/เอก สถาบันที่เคยทำงาน หรือสถาบันปัจจุบันเป็นกลุ่มอ้างอิง

- อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ที่แต่เดิมเคยมีมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในสถาบัน เดิม เป็นกลุ่มอ้างอิง แล้วต่อมาเปลี่ยนมา มีมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในสถาบันปัจจุบัน เป็นกลุ่มอ้างอิง

สถาบันปัจจุบัน ในที่นี้หมายถึง สถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัย) ที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้ทำการสอนอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ความผูกพันทางจิตใจ หมายถึง การมีส่วนร่วม, ความภาคภูมิใจ, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, การปรึกษาเรื่องส่วนตัว การไว้วางใจ ความเชื่อใจตลอดจนการยอมรับ บรรทัดฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งที่มีต่อมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ ที่คน เป็นส่วนหนึ่งหรือปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งนั้นเอง

การเปลี่ยนกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่เดิมอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง เคยมีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เคยเป็นส่วนหนึ่งหรือมีความปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่ง ตลอดจน เคยยึดถือ บรรทัดฐาน ค่านิยม และ/หรือเป้าหมายมาใช้เป็น เกณฑ์ในการประเมินสถานภาพของตนเอง ในสมัยตอนเรียนระดับปริญญาตรี สมัยตอนเรียนระดับปริญญาโท/เอก หรือสมัยที่ทำงานหน่วยงานราชการอื่นมาก่อน ต่อมาปัจจุบันอาจารย์อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มอ้างอิง เดิมมาเป็นกลุ่มอ้างอิงใหม่ คือหลังจากที่ได้ทำการสอนในสถาบันใหม่ ซึ่งกลุ่มอ้างอิงใหม่อาจจะ เป็นสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัย) คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนร่วมงาน (อาจารย์) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้

พวกที่เปลี่ยนกลุ่มอ้างอิงมากไปในทางตรงกันข้าม หมายถึง การที่เดิมอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง เคยมีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในสถาบัน เดิมอยู่ในระดับสูง แล้วต่อมามีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับอีกสถาบันหนึ่งในระดับสูง เช่นกัน คือ สถาบัน เดิมยังคงเป็นกลุ่มอ้างอิงอยู่ในขณะ เดียวกันก็มีอีกสถาบันหนึ่ง เป็นกลุ่มอ้างอิงด้วย เช่นกัน

พวกที่เพิ่งจะมีกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่เดิมอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง เคยมีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในสถาบัน เดิมอยู่ในระดับต่ำ คือ สถาบัน เดิมไม่ได้เป็นกลุ่มอ้างอิง แล้วต่อมามีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับอีกสถาบันหนึ่งสูง ซึ่งอาจจะ เป็นสถาบันที่ไป เรียนต่อปริญญาโท/เอก หรือสถาบันที่เคยทำงานมาก่อน หรือสถาบันปัจจุบันก็ได้ แสดงว่า เดิมไม่มีกลุ่มอ้างอิง แต่ต่อมามีอีกสถาบันหนึ่ง เป็นกลุ่มอ้างอิง คือ เพิ่งจะมีกลุ่มอ้างอิงนั้น เอง

พวกที่ไม่มีกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่เดิมอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง มีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ในสถาบัน เดิมอยู่ในระดับต่ำ แล้วต่อมาก็มีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับอีกสถาบันหนึ่งในระดับต่ำด้วยเช่นกัน แสดงว่า ทั้งในสถาบัน เดิมและอีกสถาบันหนึ่งไม่ได้ เป็นกลุ่มอ้างอิงของอาจารย์ผู้นั้น

ตัวแปรอิสระ

ก) ระยะเวลาที่สอนอยู่ในสถาบันการศึกษาในปัจจุบันหมายถึง ระยะเวลาที่อาจารย์ท่านนั้น ได้ทำการสอนที่มหาวิทยาลัยแห่งนั้น เป็น เวลานาน เท่าไร

การวัดและการคำนวณให้คะแนน

ระยะเวลาที่สอนแบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลาดังนี้คือ

		ระดับคะแนน
ระยะเวลาตั้งแต่	1 - 10 ปี	1
ระยะเวลาตั้งแต่	11 ปีขึ้นไป	2

ข) ระดับการรับรู้การยอมรับนับถือจากผู้บริหาร และ เพื่อนร่วมงาน หมายถึง ระดับของการยอมรับนับถือจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งได้แก่ การปรึกษาเรื่องส่วนตัว ความเชื่อใจ ความไว้วางใจ ฯลฯ

ข้อความที่ใช้เป็นมาตรวัด (Scale) ได้แก่

1) ข้อ 12 ในกรณีที่ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน ท่านมักจะไปปรึกษาหรือขอความร่วมมือจาก

	ระดับคะแนน
เพื่อนอาจารย์ร่วมสถาบัน เดียวกัน เป็นส่วนใหญ่	3
เพื่อนอาจารย์ในคณะ เดียวกัน เป็นส่วนใหญ่	2
เพื่อนอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่น เป็นส่วนใหญ่	1
ไม่ใช่ทั้ง 3 ข้อดังกล่าว	0

2) ข้อ 13 ในกรณีที่ท่านมีปัญหาเรื่องส่วนตัว ท่านเคยปรึกษาหารือกับเพื่อนอาจารย์ร่วมคณะหรือร่วมสถาบัน เดียวกันบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
เคยบ่อย ๆ	3
เคยหลายครั้ง	2
เคยบ้างเหมือนกัน	1
ไม่เคยเลย	0

3) ข้อ 14 ท่านคิดว่า คณะที่ท่านสังกัดอยู่ในปัจจุบัน ให้ความสนใจและความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ มากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

4) ข้อ 15 เพื่อนอาจารย์ร่วมคณะนำปัญหาทางวิชาการมาปรึกษาหารือกับตัวท่านบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
ไม่เคยเลย	0
เคยบ้าง	1
เคยหลายครั้ง	2
เคยบ่อย ๆ	3

5) ข้อ 16 เพื่อนอาจารย์ร่วมคณะเคยนำปัญหาส่วนตัวมาปรึกษาหารือท่านบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
ไม่เคยเลย	0
เคยบ้าง	1
เคยหลายครั้ง	2
เคยบ่อย ๆ	3

6) ข้อ 17 ท่านพอจะประเมินได้บ้างหรือไม่ว่า ผู้บริหารของคณะยอมรับนับถือความรู้ความสามารถทางวิชาการ/การทำงานของท่านมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
ยอมรับมาก	5
ยอมรับค่อนข้างมาก	4
ยอมรับพอประมาณ	3
ยอมรับค่อนข้างน้อย	2
ไม่เคยยอมรับหรือน้อย	1
ตอบไม่ถูก	7

7) ข้อ 18 อาจารย์ร่วมคณะถือว่าหรือมองเห็นว่า ท่านมีความสามารถใน
ทางวิชาการ/การทำงานอยู่ในระดับใด

	ระดับคะแนน
สูง	5
ค่อนข้างสูง	4
ปานกลาง	3
ค่อนข้างต่ำ	2
ต่ำ	1
ตอบไม่ถูก	7

8) ข้อ 77 ในกรณีที่ท่านมีปัญหาเรื่องส่วนตัว ท่านคิดว่าท่านปรึกษากับอาจารย์
มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มากกว่าหรือน้อยกว่ามหาวิทยาลัย/หน่วยงานราชการที่ท่าน เคยรับราชการ
มาก่อน

	ระดับคะแนน
มากกว่า	1
พอ ๆ กัน	2
น้อยกว่า	3
ตอบไม่ถูก	7

9) ข้อ 79 ท่านคิดว่า คณะที่ท่านทำการสอนอยู่นี้ ให้ความอบอุ่นใจและความพึงพอใจ
ในด้านต่าง ๆ มากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	1
ค่อนข้างมาก	2
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	4
น้อยมาก	5

10) ข้อ 84 ท่านคิดว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้ให้ความอบอุ่นใจ และความพึงพอใจ
ในด้านต่าง ๆ มากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	1
ค่อนข้างมาก	2
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	4
น้อยมาก	5

ค) ความถี่ของการปฏิสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานเดิม และกับเพื่อนร่วมงานใหม่
หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน อาจารย์ด้วยกัน ระหว่างเพื่อนร่วมงานเดิม และกับเพื่อน
ร่วมงานใหม่ มีน้อยหรือไม่เพียงใด

ถ้าได้คะแนนมากหมายถึง มีความถี่ในการปฏิสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานใหม่

ถ้าได้คะแนนน้อยหมายถึง มีความถี่ในการปฏิสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานเดิม

ข้อความที่ใช้เป็นมาตรวัด (Scale) ได้แก่

1) ข้อ 5 ระหว่างที่ยังเรียนระดับปริญญาตรี เวลามีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก
ในด้านต่าง ๆ ท่านมักจะ identify คนเองว่า เป็นนิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัด
อยู่บ้างหรือไม่ (คำว่า identify ในที่นี้หมายถึง ความภูมิใจที่จะบอกให้คนอื่นรู้ว่าเราเป็น
คนของกลุ่มหรือองค์การใด)

	ระดับคะแนน
ใช้ทุกครั้งหรือเกือบจะทุกครั้ง	5
ส่วนใหญ่เป็น เช่นนั้น	4
ครึ่งต่อครึ่ง	2
ส่วนน้อยเป็น เช่นนั้น	1
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	3

2) ข้อ 6 หลังจากที่ท่านจบจากมหาวิทยาลัยที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้ว เวลาที่มีการพบปะสังสรรค์กัน เช่น การชุมนุมรุ่น สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น ในระยะเวลา 2-3 ปีมานี้ ท่านไปบ่อยหรือไม่อย่างไร

	ระดับคะแนน
บ่อยที่สุด	4
บ่อยมาก	3
บ่อย	2
ไม่ค่อยได้ไป	1
ไม่ได้ไปหรือเกือบจะไม่ได้ไปเลย	0

3) ข้อ 10 ในการพบปะสังสรรค์ เช่น การไปรับประทานอาหารกลางวันด้วยกัน เป็นต้น ท่านคิดว่า ท่านสนิทสนมกับนักวิชาการในคณะหรือในมหาวิทยาลัยเดียวกันมากกว่า นักวิชาการต่างมหาวิทยาลัยหรือ เปล่า

	ระดับคะแนน
มากกว่า	3
พอ ๆ กัน	2
น้อยกว่า	1
ตอบไม่ถูก	7

4) ข้อ 24 ท่านใช้เวลาว่างจากการสอนหรือการค้นคว้าไปในทางการพูดจาสนทนากับเพื่อนอาจารย์ร่วมคณะมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

5) ข้อ 25 ท่านใช้เวลาว่างจากการสอนหรือการค้นคว้าไปในทางการพูดจาสนทนากับเพื่อนอาจารย์ร่วมมหาวิทยาลัยมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

6) ข้อ 26 ท่านใช้เวลาว่างจากการสอน หรือการค้นคว้าออกไปพบปะหรือพูดคุยกับอาจารย์ต่างมหาวิทยาลัยหรือบุคคลภายนอกมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	1
ค่อนข้างมาก	2
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	4
น้อย	5

7) ข้อ 27 ท่านอยากจะคบค้าสมาคมกับเพื่อนอาจารย์ร่วมคณะมากถึงขนาดที่รู้จักไปถึงสมาชิกในครอบครัวของเขาด้วยหรือไม่

	ระดับคะแนน
อยาก	3
คิดถึง เรือน้อยู่เหมือนกัน	2
ไม่อยาก	1
คอยไม่ถูก	7

8) ข้อ 53 ระหว่างที่เรียนปริญญาโทอยู่ที่มหาวิทยาลัยอื่น ท่านคบหาอย่างสนิทสนมกับเพื่อนที่จบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยนั้น (ที่ท่านกำลังเรียนปริญญาโทอยู่) ได้บ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
คบได้อย่างสนิทสนม เป็นส่วนใหญ่	1
คบได้อย่างสนิทสนม เป็นเพียงบางส่วน	2
คบอย่างเพื่อนธรรมดา ๆ ไม่ได้สนิทสนม	3
ไม่ค่อยได้สมาคมด้วยเพราะรู้สึกว่ามีอะไร ๆ ไม่ตรงกัน	4

9) ข้อ 78 หลังจากที่ท่านได้โอนมาเป็นอาจารย์สถาบันนี้แล้ว เวลามีการพบปะสังสรรค์ของสถาบันหรือหน่วยราชการเดิม ในระยะเวลา 2-3 ปีมานี้ ท่านไปบ่อยหรือไม่อย่างไร

	ระดับคะแนน
บ่อยที่สุด	5
บ่อยมาก	4
บ่อย	3
ไม่ค่อยได้ไป	2
เกือบจะไม่ได้ไป	1
ไม่มีกรณีที่ถาม	8

ง) ระดับการรับรู้เรื่องชื่อเสียงของสถาบัน เดิมที่จบปริญญาตรีและ/หรือสถาบัน เดิมที่เคยสอนในอดีตหรือสถาบันที่สอนอยู่ในปัจจุบัน หมายถึง ระดับของการรับรู้เรื่องชื่อเสียงของสถาบัน เดิมที่จบคอนเรียนปริญญาตรี และ/หรือ สถาบัน เดิมที่เคยสอนในอดีตหรือสถาบันที่อาจารย์สอนอยู่ในปัจจุบัน

ข้อความที่ใช้เป็นมาตรวัด (Scale) ได้แก่

1) ข้อ 3 ระหว่างที่ยังเรียนระดับปริญญาตรี ท่านระงับการกระทำบางอย่างที่ไม่เหมาะสมได้ เพราะท่านคำนึงถึงชื่อเสียงเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัยบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
ใช่ทุกครั้งไป	3
ใช่ เป็นส่วนใหญ่	2
ใช่ เป็นส่วนน้อย	1
ไม่เลย	0
ไม่เคยมีประสบการณ์เช่นที่ถาม	8

2) ข้อ 37 ท่านคิดถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมากน้อยแค่ไหน เมื่อจะทำอะไรออกไปให้ปรากฏต่อสาธารณชน

	ระดับคะแนน
คิดทุกครั้งหรือเกือบจะทุกครั้ง	4
ส่วนใหญ่คิด	3
คิดอยู่บ้าง เหมือนกัน	2
ไม่ค่อยจะคิดถึงเท่าไรนัก	1
ไม่เคยคิด	0

3) ข้อ 39 ท่านเอาใจใส่ติดตามข่าวคราวเกี่ยวกับชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

4) ข้อ 42 ท่านคิดว่า ในบรรดามหาวิทยาลัยในเมืองไทย ไม่มีมหาวิทยาลัยไหน จะดีได้(ในด้านวิชาการและความเป็นอยู่) ไปกว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้แล้ว (พิจารณาจากภาพรวม)

	ระดับคะแนน
ใช่แน่ ๆ	3
ใช่	2
ไม่แน่ใจเท่าไรนัก	1
ไม่ใช่	0
ตอบไม่ถูก	7

5) ข้อ 48 ในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับสถาบันระดับอุดมศึกษาในประเทศด้วยกัน (เฉพาะทางวิชาการ) ท่านคิดว่า มหาวิทยาลัยเดิมที่ท่านเคยจบปริญญาตรี และ/หรือ ปริญญาโท มีชื่อเสียงอยู่ในระดับใด

	ระดับคะแนน
1	6
2	5
3	4
4	3
5	2
6 ,ต่ำกว่านั้น	1

6) ข้อ 49 ในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับสถาบันระดับอุดมศึกษาในประเทศด้วยกัน (เฉพาะทางวิชาการ) ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยเดิมที่ท่านเคยทำงานอยู่มีชื่อเสียงในระดับใด

	ระดับคะแนน
1	6
2	5
3	4
4	3
5	2
6, ต่ำกว่านั้น	1

7) ข้อ 50 ในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับสถาบันระดับอุดมศึกษาด้วยกัน (เฉพาะทางวิชาการ) ท่านคิดว่า มหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัดอยู่ในปัจจุบัน มีชื่อเสียงอยู่ในระดับใด

	ระดับคะแนน
1	6
2	5
3	4
4	3
5	2
6, ต่ำกว่านั้น	1

ตัวแปรตาม

ก) ความผูกพันทางจิตใจกับสถาบันที่เรียน ในระดับปริญญาตรี สถาบันที่เรียนในระดับปริญญาโท/เอก สถาบันหรือหน่วยงานที่เคยรับราชการและ/หรือสถาบันที่สอนอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนระดับการยอมรับบรรทัดฐาน ค่านิยม ฯลฯ ของสถาบันนั้น ๆ

ระดับการยอมรับบรรทัดฐาน ค่านิยม ฯลฯ ของสถาบันนั้น หมายถึง ระดับของการยอมรับบรรทัดฐาน ค่านิยม ฯลฯ ของกลุ่มมาเป็นของตนเอง และได้ใช้สิ่งเหล่านั้นในการประเมินกำหนดทิศทาง และตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมแบบต่าง ๆ (internalized norm หรือ norm acceptance)

ข้อความที่ใช้เป็นมาตรวัด (Scale) ได้แก่

1) ข้อ 1 ระหว่างที่ยังเรียนระดับปริญญาตรี ท่านปฏิบัติตามบรรทัดฐานของคณะ/มหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัดอยู่ด้วยความเต็มใจมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4

ระดับคะแนน

พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

2) ข้อ 2 ระหว่างที่ยังเรียนปริญญาตรี ท่านยึดถือค่านิยมของสถาบันที่สังกัดอยู่ (เช่น ค่านิยมในด้านการรับสมาชิกใหม่หรือจัดงานรื่นเริง ค่านิยมในด้านความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้อง ค่านิยมในด้านบทบาทหน้าที่ทางสังคม ฯลฯ) มากน้อยแค่ไหน

ระดับคะแนน

ยึดถือทุกเรื่อง	4
ยึดถือ เป็นส่วนใหญ่	3
ยึดถือประมาณครึ่งต่อครึ่ง	2
ยึดถือ เป็นส่วนน้อย	1
ไม่ได้ยึดถือเลย	0

3) ข้อ 4 ระหว่างที่ยังเรียนระดับปริญญาตรี เมื่อมองในภาพรวมแล้ว ท่านมีจิตใจผูกพันอยู่กับ คณะ/มหาวิทยาลัยมากน้อยแค่ไหน

ระดับคะแนน

มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อยมาก	1

4) ข้อ 7 ท่านมีความกระตือรือร้นที่จะไปร่วมงาน ในทางวิชาการกับอาจารย์ต่างมหาวิทยาลัยมากกว่าหรือน้อยกว่าความกระตือรือร้นที่จะร่วมงานกับ เพื่อนอาจารย์ร่วมคณะหรือมหาวิทยาลัยเดียวกัน

	ระดับคะแนน
มากกว่า	1
พอ ๆ กัน	2
น้อยกว่า	3
ตอบไม่ถูก	7

5) ข้อ 8 ท่านคิดว่า นักวิชาการต่างมหาวิทยาลัย (คนไทย) มีอิทธิพลเหนือความคิดและผลงานของท่านมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	1
ค่อนข้างมาก	2
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	4
น้อย	5
ตอบไม่ถูก	0

6) ข้อ 9 ท่านคิดว่า นักวิชาการต่างชาติ มีอิทธิพลเหนือแนวความคิดและผลงานของท่านมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	1
ค่อนข้างมาก	2
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	4
น้อย	5
ตอบไม่ถูก	0

7) ข้อ 11 ท่านใช้ผลงานของใครมาประเมินหรือเทียบเคียงกับผลงานของท่าน
(เช่น บทความ, งานวิจัย, โน้ตประกอบการสอน ฯลฯ)

	ระดับคะแนน
อาจารย์ในคณะ	5
อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน	4
อาจารย์ต่างมหาวิทยาลัย	3
นักวิชาการต่างประเทศ	2
นักวิชาการอื่น ๆ	1
ไม่เคยเทียบหรือประเมิน	0

8) ข้อ 19 ท่านคิดว่า ท่านและเพื่อนร่วมคณะยึดเป้าหมายในทางวิชาการ
สอดคล้องกันมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
ได้ทุกคนหรือเกือบจะทุกคนสอดคล้องกัน	3
สอดคล้องกัน เป็นส่วนใหญ่	2
สอดคล้องกัน เป็นส่วนน้อย	1
ตอบไม่ถูก	7

9) ข้อ 20 จากข้อ 19 การใช้วิถีทางให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ท่าน
และเพื่อนร่วมคณะมีความเห็นสอดคล้องกันมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
สอดคล้องกันมาก	3
สอดคล้องกันพอสมควร	2
สอดคล้องกันน้อย	1
ตอบไม่ถูก	7

10) ข้อ 21 ท่านคิดว่า เป้าหมายของคณะในทางวิชาการ สอดคล้องกันกับ
เป้าหมายส่วนตัวในทางวิชาการของท่านมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

11) ข้อ 22 ท่านคิดว่า ระดับความสามัคคีกลมเกลียวกันของอาจารย์มหาวิทยาลัย
แห่งนี้มีมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	4
ค่อนข้างมาก	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1
ตอบไม่ถูก	7

12) ข้อ 23 ท่านคิดว่า ระดับของความสามัคคีกลมเกลียวกันของอาจารย์ร่วม
คณะของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	4
ค่อนข้างมาก	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1
ตอบไม่ถูก	7

13) ข้อ 28 ท่านคิดว่า การได้เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นความภาคภูมิใจมากกว่าที่จะได้เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่นหรือไม่

	ระดับคะแนน
คิดเช่นนั้นอยู่ตลอดเวลา	4
คิดเช่นนั้นอยู่เสมอ	3
คิดเช่นนั้นอยู่เหมือนกัน	2
ปัจจุบันไม่ได้คิดเช่นนั้น	1
ไม่เคยคิด	0

14) ข้อ 29 ท่านคิดว่า self-respect และความภูมิใจในตนเอง ส่วนใหญ่ ได้มาจากเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัยแห่งนี้หรือไม่

	ระดับคะแนน
ใช่แน่	4
ใช่	3
คงจะใช่	2
คงจะไม่ใช่	1
ไม่ใช่	0

15) ข้อ 30 ในกรณีที่เพื่อนอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ได้รับการยกย่องในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วมีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน ท่านคิดว่า ท่านมีความภูมิใจตามไปด้วยอย่างน้อยเพียงไร ในฐานะที่เป็นอาจารย์ร่วมสถาบันเดียวกัน

	ระดับคะแนน
เพื่อนอาจารย์ที่ทำการสอนที่มหาวิทยาลัยเดียวกัน	3
เพื่อนอาจารย์ในคณะเดียวกัน	2
เพื่อนอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่น	1
ไม่ใช่ทั้ง 3 ข้อดังกล่าว	0

16) ข้อ 31 ในกรณีที่ท่านไปพักผ่อน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดนั้น ท่านมักจะไป
รวมกลุ่มหรือชาวเพื่อนจาก

	ระดับคะแนน
เพื่อนอาจารย์ที่ทำการสอนที่มหาวิทยาลัยเดียวกัน	3
เพื่อนอาจารย์ในคณะเดียวกัน	2
เพื่อนอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่น	1
ไม่ใช่ทั้ง 3 ข้อดังกล่าว	0

17) ข้อ 32 เวลาที่มหาวิทยาลัยหรือคณะจัดการนำเที่ยว ท่านได้ร่วมไปด้วย
บ่อยครั้งมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
บ่อยมาก	3
บ่อย	2
ไม่ค่อยบ่อย	1
ไม่เคยไปด้วย	0

18) ข้อ 33 ท่านได้รับความพึงพอใจจากการไปเที่ยวกับเพื่อนอาจารย์ใน
คณะพอ ๆ กัน การไปเที่ยวกับสมาชิกในครอบครัวหรือไม่

	ระดับคะแนน
ใช่	2
ไม่ใช่	1
ตอบไม่ถูก	7
ไม่เคยไป	0

19) ข้อ 34 เมื่อมีการพูดพาดพิงหรือการพูดในทางที่ไม่ดีถึงมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร ถึงแม้ว่าเรื่องนั้นจะเป็นความจริง

	ระดับคะแนน
ไม่พอใจมาก	3
ไม่พอใจ	2
เฉย ๆ	1
ตอบไม่ถูก	7

20) ข้อ 35 เวลาที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกในด้านต่าง ๆ ท่านมักจะ identify ตนเองว่าเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยแห่งนี้บ้างหรือไม่ (คำว่า identify ในที่นี้หมายถึง ความภูมิใจที่จะบอกให้คนอื่นรู้ว่าเราเป็นคนของกลุ่มหรือองค์การใด)

	ระดับคะแนน
ใช้ทุกครั้งหรือเกือบจะทุกครั้ง	5
ส่วนใหญ่เป็น เช่นนั้น	4
ครึ่งต่อครึ่ง	2
ส่วนน้อยเป็น เช่นนั้น	1
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	3

21) ข้อ 36 ในกรณีที่ มีผู้พูดว่า ท่านเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ดังนั้น ท่านต้องยอมรับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย คำพูดดังกล่าวท่าน เห็นด้วยหรือไม่

	ระดับคะแนน
เห็นด้วยที่สุด	5
เห็นด้วย	4
ค่อนข้างจะไม่เห็นด้วย	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยที่สุด	1

22) ข้อ 38 ในกรณีที่มิผู้ถามท่านว่า ท่านปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยแห่งนี้หรือไม่ ท่านจะตอบว่าอย่างไร

	ระดับคะแนน
ปรารถนาที่สุด	4
ปรารถนามาก	3
ปรารถนา	2
ปรารถนาลittle	1
ไม่ปรารถนา	0

23) ข้อ 40 ในกรณีที่มิผู้ถามท่านว่า ท่านมีโอกาสร่วมโดยตรงในการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยแห่งนี้มากน้อยแค่ไหน ท่านจะตอบว่าอย่างไร

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

24) ข้อ 41 บ่อยครั้งแค่ไหนที่ท่านเห็นว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นแหล่งที่ช่วยตอบสนองความต้องการที่สำคัญ ๆ ของท่านได้มากที่สุด

	ระดับคะแนน
บ่อยที่สุด	4
บ่อย	3
ค่อนข้างบ่อย	2
ไม่บ่อย/น้อยครั้งมาก	1
ตอบไม่ถูก	7

25) ข้อ 43 เมื่อมองในภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่า ท่านมีความผูกพันกับมหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัดในปัจจุบันมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

26) ข้อ 44 ในการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยนั้น กรณีที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ชนะหรือชนะเลิศ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร (โปรดอย่าคำนึงถึงเรื่องปรัชญาของการกีฬาในการตอบ)

	ระดับคะแนน
พอใจมาก	3
พอใจ	2
เฉย ๆ	1
ตอบไม่ถูก	0

27) ข้อ 45 เมื่อใดก็ตามที่ท่านทราบว่า มีการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยแห่งนี้กับมหาวิทยาลัยอื่น ท่านไปร่วมเชียร์บ่อยครั้งแค่ไหน

	ระดับคะแนน
บ่อย ๆ	4
ค่อนข้างบ่อย	3
ไม่สู้บ่อย	2
น้อยครั้งมาก	1
ไม่เคยเลย	0

28) ข้อ 46 ในการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยแห่งนี้กับมหาวิทยาลัยอื่นหรือสถาบันอื่น ในกรณีที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นฝ่ายแพ้ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร (โปรดอย่าคำนึงถึงเรื่องปรัชญาของการกีฬาในการตอบ)

	ระดับคะแนน
เสียใจมาก	4
เสียใจ	3
ทำใจได้	2
เฉย ๆ	1
เสียใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบางประการ	7

29) ข้อ 47 ท่านคิดว่า ท่านยินดีที่จะสนับสนุนกิจการหรือกิจกรรมอะไรก็ได้ ที่จะทำให้นักศึกษาแห่งนี้มีชื่อเสียง

	ระดับคะแนน
ยินดีที่สุด	4
ยินดีมาก	3
ยินดี	2
ยินดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข	1
ตอบไม่ถูก	7

30) ข้อ 51 ระหว่างที่ท่านเรียนอยู่มหาวิทยาลัยอื่น ท่านมีความรู้สึกว่าเป็นเหมือนคนแปลกหน้าบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
รู้สึกเสมอ ๆ	3
รู้สึกบ้างเหมือนกัน	2
ไม่รู้สึกหรือไม่ค่อยจะรู้สึก	1
ตอบไม่ถูก	7

31) ข้อ 52 ระหว่างที่ท่าน เรียนปริญญาโทอยู่มหาวิทยาลัยอื่น ท่านปรับตัวกับระบบ ความเชื่อค่านิยม และ/หรือ บรรทัดฐานของมหาวิทยาลัยนั้นได้มากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
ปรับตัวได้มาก	1
ปรับตัวได้ค่อนข้างมาก	2
ปรับตัวได้เพียงพอ (ไม่เกิดปัญหา)	3
ปรับตัวไม่ค่อยได้	4
ไม่พบว่ามีความแตกต่างถึงขนาดต้องปรับตัว	0

32) ข้อ 54 ในระหว่างที่มีการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยที่ท่านจบปริญญาตรี กับมหาวิทยาลัยที่ท่านกำลังเรียนปริญญาโทอยู่ (เหตุการณ์ในอดีต) ท่านอยากให้ฝ่ายใดชนะ

	ระดับคะแนน
อยากให้สถาบันเดิม (จบปริญญาตรี) ชนะ	3
อยากให้สถาบันที่กำลังเรียนปริญญาโทชนะ	1
อยากให้เสมอกัน	2
ในประสบการณ์ไม่มีการฉ้อโกงที่ตาม	8
ตอบไม่ถูก	7

33) ข้อ 55 ถ้ามีกรณีดังกล่าวในข้อ 54 ในปัจจุบันท่านอยากให้ฝ่ายใดชนะ

	ระดับคะแนน
อยากให้สถาบันเดิม (จบปริญญาตรี) ชนะ	3
อยากให้สถาบันที่กำลังเรียนปริญญาโทชนะ	1
อยากให้เสมอกัน	2
ในประสบการณ์ไม่มีการฉ้อโกงที่ตาม	8
ตอบไม่ถูก	7

34) ข้อ 56 ระหว่างที่เรียนปริญญาโทอยู่ ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยนั้นมากแค่ไหน

	ระดับคะแนน
เข้าร่วมทุกครั้ง	1
เข้าร่วมเป็นส่วนใหญ่	2
เข้าร่วมเป็นบางครั้ง	3
ไม่ได้เข้าร่วม	4

35) ข้อ 57 ระหว่างที่เรียนปริญญาโทอยู่ ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม
ของมหาวิทยาลัยนั้น (เช่น วันสถาปนาหรือวันเฉลิมฉลองอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยฯ) บ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
เคยทุกครั้ง	1
เคยเกือบทุกครั้ง	2
เคยมากกว่า 1 ครั้ง	3
เคยครั้งเดียว	4
ไม่เคยเลย	5

36) ข้อ 58 ระหว่างที่เรียนปริญญาโทอยู่ ท่านรู้สึกว่าเป็นคนของที่นี่หรืออบอุ่นใจ
ในบรรยากาศของสถาบันนั้น มากกว่าหรือน้อยกว่า ที่เคยรู้สึกเมื่อเรียนปริญญาตรีอยู่ในสถาบันเดิม

	ระดับคะแนน
มากกว่า	1
พอ ๆ กัน	2
น้อยกว่า	3
ตอบไม่ถูก	7

37) ข้อ 59 หลังจากจบปริญญาโทแล้ว และ/หรือ กลับมาเป็นอาจารย์ที่นี่
(ปัจจุบัน) ท่านรู้สึกว่ามี ความผูกพันอยู่กับมหาวิทยาลัยนี้ อยู่หรือไม่

	ระดับคะแนน
ยังมีอยู่มากหรือค่อนข้างมาก	1
ยังมีอยู่พอสมควร	2
ยังมีอยู่บ้าง	3
ไม่มีแล้ว	4
ไม่เคยมีความรู้สึกผูกพันมาก่อน แม้กระทั่งตอน เรียน ปริญญาโทอยู่	5

38) ข้อ 60 ปัจจุบันท่านได้ใช้ระบบความเชื่อ ค่านิยม และ/หรือ บรรทัดฐาน
ของมหาวิทยาลัยที่ท่านจบปริญญาโทมาในการมอง/วิเคราะห์/วินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
หน้าที่การงานของท่านบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
ใช้น้อย ๆ หรือหลายครั้ง	1
ใช้อยู่บ้าง	2
แต่ก่อน เคยใช้แต่เดี๋ยวนี้ไม่ใช้แล้ว	3
ไม่เคยใช้มาก่อนเลย	4

39) ข้อ 61 ปัจจุบันท่านได้ติดตามฟังข่าวคราวทางด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทาง
ด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยที่จบปริญญาโทมากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
ใช้น้อย ๆ หรือหลายครั้ง	1
ใช้อยู่บ้าง	2
แต่ก่อน เคยใช้แต่เดี๋ยวนี้ไม่ใช้แล้ว	3
ไม่เคยใช้มาก่อนเลย	4

ถ้าติดตาม ในกรณีที่ เป็นข่าวดี ท่านมีความรู้สึกชื่นชมยินดีไปด้วยบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
ชื่นชมยินดี	1
ชื่นชมยินดีอยู่บ้าง	2
รู้สึกเฉย ๆ	3

ในกรณีที่ เป็นข่าวร้าย ท่านมีความรู้สึกเสียใจไปด้วยบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
รู้สึก เช่นนั้น	1
รู้สึก เช่นนั้นอยู่บ้าง	2
รู้สึกเฉย ๆ	3

40) ข้อ 62 ปัจจุบันท่านอยากให้มหาวิทยาลัยที่สังกัดอยู่นี้ ล้ำหน้าในทางวิชาการ เทียบมหาวิทยาลัยที่ท่าน เรียนจบปริญญาโท (ในประเทศไทย) มากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
อยากให้เป็น เช่นนั้นมากในทุกเรื่อง	6
อยากให้เป็น เช่นนั้นมากในบางเรื่อง	5
อยากให้เป็น เช่นนั้นอยู่เหมือนกันในทุกเรื่อง	4
อยากให้ก้าวหน้าไปในระดับเดียวกัน	3
อยากให้เป็น เช่นนั้นอยู่เหมือนกันในบางเรื่อง	2
ไม่อยากให้เป็น เช่นนั้น	1

41) ข้อ 63 ปัจจุบันท่านมีความรู้สึกผูกพันอยู่กับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น (ในต่างประเทศ หรือ AIT) นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นอยู่บ้างหรือไม่

ระดับคะแนน

รู้สึกเช่นนั้นอยู่มาก (ใช้มาตรฐานของเขาในการประเมินสิ่งต่าง ๆ ในทางวิชาการ)	1
รู้สึกอยู่บ้าง (ใช้มาตรฐานของเขาประเมินในบางเรื่อง)	2
เคยรู้สึกแต่เดี๋ยวนี้ไม่แล้ว	3
ไม่เคยรู้สึกเช่นนั้นมาก่อนเลย	4

42) ข้อ 64 ในกรณีมหาวิทยาลัยที่ท่านจบในระดับปริญญาตรี ได้รับการยกย่องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณชน ท่านคิดว่า ท่านมีความภาคภูมิใจตามไปด้วยมากน้อยเพียงไร ในฐานะที่เป็นสถาบันที่ท่านจบตอนปริญญาตรี

ระดับคะแนน

มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
พอประมาณ	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อยมาก	1

43) ข้อ 65 ในกรณีที่อาจารย์มีบุตร และบุตรของอาจารย์จะต้องเรียนต่อทางด้านสังคมศาสตร์ ได้แก่ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ ถ้าเป็นไปได้ ท่านจะสนับสนุนให้บุตรเรียนที่ไทย (ระดับปริญญาตรีในประเทศไทย)

ระดับคะแนน

สถาบัน เดิมที่ท่านจบออกมา	2
สถาบันที่ท่านสอนอยู่ในปัจจุบัน	1
สถาบันที่ไม่ใช่ทั้ง 2 ดังกล่าว	0
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	7

44) ข้อ 66 เมื่อมีการพูดพาดพิงหรือพูดในทางที่ไม่ดีถึงสถาบัน เดิมที่ท่านจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ท่านมีความรู้สึกอย่างไร ถึงแม้ว่าเรื่องนั้น ๆ จะเป็นความจริง

	ระดับคะแนน
ไม่พอใจมาก	3
ไม่พอใจ	2
เฉย ๆ	1

45) ข้อ 67 ท่านเอาใจใส่ข่าวคราว เกี่ยวกับชื่อเสียงของสถาบัน เดิมที่ท่านจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากน้อยแค่ไหน

	ระดับคะแนน
ติดตามอยู่เสมอ	2
ติดตามอยู่บ้างเหมือนกัน	1
ไม่ได้ติดตาม	0

ถ้าติดตาม ในกรณีที่ เป็นข่าวดี ท่านมีความรู้สึกชื่นชมยินดีไปด้วยบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
ชื่นชมยินดี	3
ชื่นชมยินดีอยู่บ้าง	2
รู้สึกเฉย ๆ	1

ในกรณีที่ เป็นข่าวร้าย ท่านมีความรู้สึกเสียใจไปด้วยบ้างหรือไม่

	ระดับคะแนน
รู้สึกเช่นนั้น	3
รู้สึกเช่นนั้นอยู่บ้าง	2
รู้สึกเฉย ๆ	1

46) ข้อ 68 ในการแข่งขันกีฬา เชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างมหาวิทยาลัยที่ท่านจบปริญญาตรี กับมหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัดอยู่ในปัจจุบันนั้น ท่านอยากให้ฝ่ายใดชนะ (โปรดอย่าคำนึงถึงเรื่องปรัชญาของการกีฬาในการตอบ)

	ระดับคะแนน
อยากให้สถาบัน เดิมชนะ	3
อยากให้สถาบันที่สังกัดอยู่ในปัจจุบันชนะ	2
อยากให้เสมอกัน	1
ตอบไม่ถูก	7
ไม่มีกรณี เช่นนั้น	8

47) ข้อ 69 จากการที่ท่านจบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง/จบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วต่อปริญญาโทต่างประเทศ แล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง ท่านคิดว่า ท่านปรับตัวเข้ากับระบบความเชื่อ ค่านิยม และ/หรือ บรรทัดฐานของมหาวิทยาลัยที่สังกัดปัจจุบันได้มากน้อยเพียงไร

	ระดับคะแนน
ปรับตัวได้มาก	1
ปรับตัวได้เพียงพอ (ไม่เกิดปัญหา)	2
ปรับตัวไม่ค่อยได้	3
ไม่พบว่ามี ความแตกต่างถึงขนาดต้องปรับตัว	0

48) ข้อ 70 ในกรณีที่มีการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยที่ท่านจบปริญญาตรีกับมหาวิทยาลัยที่สังกัดอยู่ในปัจจุบัน กรณีที่มหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัดในปัจจุบันแพ้ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร (โปรดอย่าคำนึงถึงเรื่องปรัชญาของการกีฬาในการตอบ)

	ระดับคะแนน
เสียใจมาก	1
เสียใจ	2
เฉย ๆ	3
ทำใจได้	4

ระดับคะแนน

ไม่เสียใจ	5
เสียใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบางประการ	7
ไม่มีกรณีเช่นนั้น	8

49) ข้อ 71 หลังจากที่ท่านจบปริญญาตรีแล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง (จบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง) ท่านรู้สึกว่ายังมีความผูกพันอยู่กับมหาวิทยาลัยตอนเรียนจบปริญญาตรีอยู่หรือไม่

ระดับคะแนน

ยังมีอยู่มากหรือค่อนข้างมาก	3
ยังมีอยู่บ้าง	2
ไม่มีแล้ว	1
ไม่เคยมีความรู้สึกผูกพันมาก่อน แม้กระทั่งตอนเรียนปริญญาตรีอยู่	0

50) ข้อ 72 ปัจจุบันท่านได้ใช้ระบบความเชื่อ ค่านิยม และ/หรือ บรรทัดฐานของมหาวิทยาลัยที่ท่านจบปริญญาตรีมาในการมอง/วิเคราะห์/วินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานของท่านบ้างหรือไม่

ระดับคะแนน

ใช้น้อย ๆ หรือหลายครั้ง	3
ใช้อยู่บ้าง	2
แต่ก่อน เคยใช้เดี๋ยวนี้ไม่ใช้แล้ว	1
ไม่เคยใช้มาก่อนเลย	0

51) ข้อ 73 ปัจจุบันท่านคิดว่า มหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัดอยู่นี้ล้ำหน้าในทางวิชาการ
เหมือนมหาวิทยาลัยที่ท่าน เรียนจบปริญญาตรีมาก่อนแค่ไหน

	ระดับคะแนน
มากกว่า	1
พอ ๆ กัน	2
น้อยกว่า	3
ตอบไม่ถูก	7

52) ข้อ 74 ท่านคิดว่า การได้เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นความภาคภูมิใจ
มากกว่าที่จะได้ เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่จบปริญญาตรีหรือไม่

	ระดับคะแนน
คิด เช่นนั้นอยู่ตลอดเวลา	1
คิด เช่นนั้นอยู่เสมอ	2
คิด เช่นนั้นอยู่เหมือนกัน	3
ปัจจุบัน ไม่ได้คิด เช่นนั้น	4
ไม่เคยคิด เช่นนั้น เลย	5

53) ข้อ 75 เมื่อมองโดยภาพรวมแล้ว ท่านคิดว่า ท่านมีความผูกพันกับมหาวิทยาลัย
ที่ท่านจบปริญญาตรีมาก่อนเพียงใด

	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ค่อนข้างมาก	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อยมาก	1

54) ข้อ 76 ท่านคิดว่า มาตรฐานในการขอตำแหน่งในทางวิชาการมหาวิทยาลัย
แห่งนี้ ท่านยอมรับได้มากกว่าหรือน้อยกว่าสถาบันที่ท่าน เคยสังกัดมาก่อน

	ระดับคะแนน
มากกว่า	1
พอ ๆ กัน	2
น้อยกว่า	3
ตอบไม่ถูก	7

55) ข้อ 80 ท่านคิดว่า การได้เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นความภาคภูมิใจ
มากกว่าที่สถาบันหรือหน่วยงานที่สังกัดเดิมหรือไม่

	ระดับคะแนน
คิดเช่นนั้นอยู่ตลอดเวลา	1
คิดเช่นนั้นอยู่เสมอ	2
คิดเช่นนั้นอยู่เหมือนกัน	3
ปัจจุบันไม่ได้คิดเช่นนั้น	4
ไม่เคยคิด	5

56) ข้อ 81 ท่านคิดว่า self-respect และความภาคภูมิใจในตัวเอง ส่วนใหญ่
ได้มาจากเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มากกว่าสถาบัน เดิมหรือหน่วยงาน เดิมหรือไม่

	ระดับคะแนน
ใช่แน่	1
ใช่	2
คงจะใช่	3
ไม่ใช่	4

57) ข้อ 82 เมื่อมีการพูดหาตึงหรือการพูดในทางที่ไม่ดีถึงสถาบันหรือหน่วยงานเดิมท่านมีความรู้สึกอย่างไร ถึงแม้ว่าเรื่องนั้นจะเป็นความจริง

	ระดับคะแนน
ไม่พอใจมาก	3
ไม่พอใจ	2
เฉย ๆ	1
ตอบไม่ถูก	7

58) ข้อ 83 ในการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยแห่งนี้ กับสถาบันหรือหน่วยราชการเดิม ในกรณีที่สถาบันหรือหน่วยราชการเดิมที่ท่านเคยสังกัดแพ้ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร

	ระดับคะแนน
เสียใจมาก	4
เสียใจ	3
ทำใจได้	2
เฉย ๆ	1
เสียใจหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบางประการ	7
ไม่เคยมีกรณีเช่นนั้น	8

59) ข้อ 85 เมื่อมองโดยภาพรวม ท่านคิดว่า ท่านมีความผูกพันกับสถาบันหรือหน่วยงานราชการเดิมมากน้อยเพียงใด

	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ค่อนข้างมาก	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อยมากหรือไม่มีเลย	1

ข) การเปลี่ยนกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่เดิมอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง เคยมีความผูกพันทางจิตใจอยู่กับมหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เคยเป็นส่วนหนึ่งหรือมีความปรารถนาที่จะเป็นส่วนส่วนหนึ่งตลอดจน เคยยึดถือ บรรทัดฐาน ค่านิยม และ/หรือเป้าหมายมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินสภาพของตนเองใน สมัยตอน เรียนปริญญาตรี สมัยตอน เรียนระดับปริญญาโท/เอกหรือสมัยที่ทำงานหน่วยงานราชการ อื่นมาก่อน ต่อมาปัจจุบันอาจารย์อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มอ้างอิงเดิมมาเป็นกลุ่มอ้างอิง ใหม่ คือ หลังจากที่ได้เข้าการสอนในสถาบันใหม่ ซึ่งกลุ่มอ้างอิงใหม่อาจจะ เป็นสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัย) คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนร่วมงาน (อาจารย์) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ก็ได้

ตารางแสดงถึงจำนวนข้อคำถามที่แต่ละกลุ่มจะต้องตอบ

ข้อคำถาม	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3
ข้อคำถามที่ทุกกลุ่มจะต้องตอบ	1-50	1-50	1-50
ข้อคำถามที่แต่ละกลุ่มจะต้องตอบ	51-63	64-75	76-85
รวมจำนวนข้อคำถามที่แต่ละกลุ่มจะต้องตอบ	63 ข้อ	62 ข้อ	60 ข้อ

สำหรับแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกจะเป็นข้อมูลพื้นฐาน ส่วนตอนที่ 2 ข้อ 1-50 อาจารย์ทุกท่าน (อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม) จะต้องตอบส่วนนี้ เพราะเป็นส่วนที่ถามถึง ความผูกพันทางจิตใจกับมหาวิทยาลัยเดิม (ตอน เรียนระดับปริญญาตรี, ระดับปริญญาโท/เอก, หน่วยงานที่เคยทำงานมาก่อน) และมหาวิทยาลัยที่สังกัดในปัจจุบันว่าแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด และสำหรับในตอนที่ 2 นี้ จะแบ่งกลุ่มอาจารย์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ข้อ 51-63 ถามอาจารย์ที่จบปริญญาโท และ/หรือ เอก มหาวิทยาลัยอื่น แล้วมาเป็นอาจารย์ในสถาบัน เดิมที่จบปริญญาตรี
2. ข้อ 64-75 ถามอาจารย์ที่จบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง หรือ จบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วต่อปริญญาโทและ/หรือ เอก แล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง

3. ข้อ 76-85 ตามอาจารย์ที่เคยเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอื่น หรือรับราชการหน่วยราชการอื่นมาก่อน แล้วโอนมาเป็นอาจารย์สถาบันที่สังกัดปัจจุบัน

การวัดตัวแปร

1. วัดช่วงแรก วัดอาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม

มหาวิทยาลัย คณะวิชาที่สังกัด เพื่อนอาจารย์	}	ถูกวัดว่ามีอิทธิพล <u>มากพอ</u> จนเป็นกลุ่มอ้างอิง (กลุ่มอ้างอิงเดิม) ได้หรือไม่ ถ้าได้ <u>ในระดับอย่างน้อยแค่</u> ไทน์ และตัวแปรอิสระมี อิทธิพลต่อตัวแปรตาม <u>อย่างน้อยแค่</u> ไทน์
--	---	---

2. วัดช่วงที่ 2 สำหรับอาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม

วัดว่าปัจจุบัน อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามมีกลุ่มอ้างอิงใหม่หรือไม่

และยังวัดว่ามีปัจจัยหรือ เงื่อนไขอะไรที่ทำให้มีการ เปลี่ยนหรือไม่ เปลี่ยนกลุ่มอ้างอิง

วิธีการศึกษาหรือวิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ศึกษาแบบ เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยเลือกมหาวิทยาลัยที่คิดว่าน่าจะมีกลุ่มตัวอย่างที่หนาแน่น ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันทั้ง 4 แห่ง จะมีคุณสมบัติครบตามตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษา เรื่องกลุ่มอ้างอิงมากกว่าแห่งอื่น หลังจากที่ได้เลือกมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งแล้ว จะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากอาจารย์ในมหาวิทยาลัยดังกล่าว โดยการแบ่งอาจารย์ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) อาจารย์ที่จบปริญญาโท และ/หรือ ปริญญา เอกจากมหาวิทยาลัยอื่น แล้วมาเป็นอาจารย์ในสถาบัน เดิมที่จบปริญญาตรี
- 2) อาจารย์ที่จบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง หรือจบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วต่อปริญญาโท และ/หรือ เอก แล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง
- 3) อาจารย์ที่เคยเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอื่นหรือรับราชการหน่วยราชการอื่นมาก่อน แล้ว โอนมาเป็นอาจารย์ที่สังกัดในปัจจุบัน

หลังจากที่ได้แบ่งอาจารย์ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังกล่าวแล้ว จึงมาทำการสุ่มแบบ Simple Random Sampling อีกครั้งหนึ่ง กล่าวคือ จะสุ่มรายชื่ออาจารย์จากทำเนียบอาจารย์ในแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการ

แบบของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้นับว่าเป็นการวิจัยขั้นสำรวจ (Exploratory Research)¹ เท่านั้น

¹ในทัศนะของนักสังคมวิทยาบางท่าน ได้ให้ข้อสังเกตที่สำคัญไว้เช่น Karlinger (1964) กล่าวว่า การวิจัยแบบนี้มีจุดมุ่งหมาย 3 อย่าง คือ

1. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สำคัญของสถานการณ์ในสนาม (field situation) ที่ศึกษา
2. เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
3. เป็นการศึกษาระดับพื้นฐาน เพื่อสร้างความ เป็นระบบและสนับสนุนการทดสอบสมมติฐาน ในขั้นต่อไป

ศจ.ดร. เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2512) กล่าวว่า เราต้องระลึกไว้เสมอว่าในการศึกษาแบบ exploratory นั้น เราไม่ได้ค้นหาการลงความเห็นในขั้นสุดท้าย แต่เป็นการค้นหาแนวความคิด exploratory study นั้นไม่ได้ทดสอบหรือแสดงให้เห็นว่า สมมติฐานอันใดอันหนึ่งถูกต้อง และผู้วิจัยก็ไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะค้นหาความแตกต่างในเรื่องปลีกย่อยอีกด้วย ซึ่งแตกต่างกับ descriptive study ซึ่งผู้วิจัยต้องมีความแม่นยำ และรายละเอียดที่ครบถ้วนโดยไม่มีอคติ และให้เป็นที่เชื่อถือได้อย่างเต็มที่ คราวใดที่เรายังไม่มีความรู้พอ เกี่ยวกับขอบเขตของปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา สถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหา เหล่านั้นขึ้น สมมติฐานที่ตั้งขึ้นย่อมจะไร้ความหมายเสียมากกว่า และ ศจ.ดร. เสริน ยังกล่าวอีกว่า (2521) เนื่องจากผู้วิจัยไม่มีความคุ้นเคยกับปรากฏการณ์ที่จะศึกษาและความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ อย่างเพียงพอ และผลงานวิจัยที่เป็นหลัก เป็นฐานอย่างแท้จริงมีอยู่น้อยมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอยู่เองที่ลักษณะของการวิจัยส่วนใหญ่จะต้องมีลักษณะ เป็นการบุกเบิกแผ้วทางไว้สำหรับอนาคตจะอาศัยทฤษฎีทางสังคมศาสตร์เป็น เครื่องแนะแนวทางได้ไม่มากนัก เพราะจากทฤษฎีที่ค้นพบแล้วมักมีลักษณะกว้างจนเกินไป หรือมีลักษณะ เฉพาะจนเกินไปบ้าง การบุกเบิกแผ้วทาง เช่นว่านี้คือ การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ไว้ให้เพียงพอ สำหรับการสร้างสมมติฐานที่เกี่ยวกับเนื้อหาโดยตรงของเรื่อง เพื่อที่จะได้สามารถทำการวิจัยอย่างลึกซึ้งต่อไปได้อีก

ที่เป็น เช่นนี้ เพราะผลงานวิจัยที่ศึกษา เรื่องกลุ่มอ้างอิงและตัวอย่างการวิจัยใน เรื่องกลุ่มอ้างอิงมีอยู่น้อยมากที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา ดังนั้นการศึกษาค้างนี้จึงปราศจากสมมติฐานล่วงหน้า ผลของการศึกษาจะเป็นการบุกเบิกแผ้วทางไว้สำหรับอนาคต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างลึกซึ้งในครั้งต่อไป

เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดที่ให้ผู้ตอบกรอกเอง เป็น เครื่องมือการวิจัยที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อจะนำมาศึกษา โดยแบบสอบถามดังกล่าวจะประกอบด้วยมาตรวัด (Scales) หรือข้อคำถามต่าง ๆ เพื่อใช้วัดตัวแปรองค์ประกอบประเด็นคำถามถึงตัวแปรอื่น ๆ ดังได้ชี้แจงและแสดงให้เห็นไว้ใน เรื่องการให้นิยามเชิงปฏิบัติการและการวัดตัวแปร

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้จะประกอบไปด้วยมาตรวัด (Scales) และข้อคำถามต่าง ๆ ทั้งข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended question) และข้อคำถามปลายปิด (Closed-ended question) โดยสามารถแบ่งเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้คือ

1. ข้อคำถามที่ถามถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ได้แก่ ข้อคำถามตอนที่ 1 ตั้งแต่ข้อ 1 - 6
2. ข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ ข้อคำถามตอนที่ 2 (ตั้งแต่ข้อ 1-85) ข้อคำถามตอนนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ข้อคำถามที่ถามถึงสถาบันเดิม และข้อคำถามที่ถามถึงสถาบันปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังตารางต่อไปนี้

	Scales	ข้อคำถามที่วัดถึงสถาบัน เดิม	ข้อคำถามที่วัดถึงสถาบันปัจจุบัน
1.	การมีส่วนร่วม (participation)	56, 57	7, 38, 40, 47
2.	การปรึกษาเรื่องส่วนตัว, การไว้วางใจ, ความ เชื่อใจ	77, 79, 84	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
3.	การคล้อยตามกัน (conformity)	-	19, 20, 21, 22, 23
4.	ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล (interpersonal relations)	5, 6, 53, 78	10, 24, 25, 26, 27
5.	ความภาคภูมิใจ (pride)	74, 80, 81	28, 29, 30, 35
6.	การพักผ่อน การไปเที่ยว	-	31, 32, 33
7.	ความผูกพัน (affinity), การยอมรับบรรทัดฐาน ค่านิยม กฎเกณฑ์ มาตรฐาน ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	1, 2, 4, 51, 52, 54, 55, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 82, 83, 85	8, 9, 11, 34, 36, 41, 43, 44, 45, 46
8.	การมีชื่อเสียง, การกีฬา	3, 48	37, 39, 42, 49, 50

การทดสอบเครื่องมือการวิจัย (Pretest)

เนื่องจากมาตรวัด (scales) ต่าง ๆ ในเรื่องที่ถูกวิจัยได้ทำการศึกษาไม่มีผู้ศึกษา มาก่อน ดังนั้น สำหรับคำถามหรือ เครื่องวัดต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ จึงเกิดจากคำชี้แนะ จากผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้ว่า เครื่องวัดหรือ แบบสอบถามครั้งนี้จะมีความเที่ยงตรงตาม เนื้อหา (content validity) อย่างเพียงพอ และเพื่อให้แบบสอบถามหรือ เครื่องวัดต่าง ๆ อัน เป็น เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือ (reliability) ด้วย จึงทำการทดสอบหาความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามครั้งนี้ โดยวิธีการ pretest กับอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ส่วนหนึ่งและอาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดลอีกส่วนหนึ่ง หลังจากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

ประชากรและตัวอย่างการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้หมายถึง อาจารย์ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งอาจารย์ในสถาบันดังกล่าวจะจัดแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) อาจารย์ที่จบปริญญาโทและ/หรือปริญญาเอกมหาวิทยาลัยอื่น แล้วมาเป็นอาจารย์ ในสถาบัน เดิมที่จบปริญญาตรี
- 2) อาจารย์ที่จบปริญญาตรีที่หนึ่งแล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง หรือจบปริญญาตรีที่หนึ่ง แล้วต่อปริญญาโท และ/หรือ เอก แล้วมาทำการสอนอีกที่หนึ่ง
- 3) อาจารย์ที่เคยเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอื่นหรือรับราชการหน่วยราชการอื่น มาก่อนแล้ว โอนมาเป็นอาจารย์ที่สังกัดในปัจจุบัน

อาจารย์ที่อยู่ในตัวอย่างทั้งหมดรวม 3 กลุ่ม ประมาณ 300 คน

การสุ่มตัวอย่าง, ตัวอย่างในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

หน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ครั้งนี้คือ อาจารย์ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในประเทศในอดีตในสถาบันทั้ง 4 แห่งดังที่ได้กล่าวแล้วในประชากรในการวิจัย ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างจึงไม่อาจใช้หลักการสุ่มโดยอาศัยความน่าจะเป็นได้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกยุทธวิธีโดยได้แบ่งชั้นคอนออกเป็น 3 ชั้นคอน คือ

1. การสุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. การจัดแบ่งกลุ่มอาจารย์ แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังที่ได้กล่าวแล้วในวิธีการศึกษาหรือวิธีการวิจัย
3. อาจารย์ในแต่ละกลุ่ม จะใช้วิธี random มาโดยรวมอาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม ประมาณ 300 คน

สำหรับขั้นตอนในการจัดแบ่งกลุ่มอาจารย์นั้น ในขั้นแรกได้ทำหนังสือติดต่อกองการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง โดยขอความร่วมมือขอรายชื่อของอาจารย์ของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ทั้งหมดพร้อมทั้งประวัติการรับราชการ ซึ่งจะบอกถึงระยะเวลาการรับราชการ อายุ ระดับการศึกษา สถาบันที่จบ ประวัติเคยเป็นอาจารย์และ/หรือเคยรับราชการหน่วยงานอื่นมาก่อนหรือไม่ เป็นต้น ในลำดับต่อมาจึงทำการจัดพวกออกจากรายชื่อออกเป็น 3 กลุ่ม ตามที่โครงการศึกษา และทำการสุ่มตัวอย่างจากอาจารย์ 3 กลุ่มนี้ในแต่ละมหาวิทยาลัย โดยกำหนดตัวอย่างที่ต้องการดังตารางต่อไปนี้ คือ

มหาวิทยาลัย	อาจารย์กลุ่มที่ 1	อาจารย์กลุ่มที่ 2	อาจารย์กลุ่มที่ 3	รวม
ธรรมศาสตร์	60	60	20	140
จุฬาลงกรณ์	20	20	20	60
เกษตรศาสตร์	20	20	20	60
นิด้า	-	20	20	40
รวม	100	120	80	300

สำหรับการออกสำรวจเก็บข้อมูล เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่อาจารย์ที่ตกอยู่ในกลุ่มตัวอย่างตอบ เนื่องจากผู้วิจัยทำงานรับราชการจึงไม่สามารถไปเก็บข้อมูลได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงต้องจ้างนักศึกษาคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำการเก็บข้อมูลแทน นักศึกษามีประมาณ 8 คน จากการศึกษาที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ที่จะเก็บโดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน แต่มีอุปสรรคในการเก็บ ซึ่งได้แก่ การอยู่ในระหว่างช่วงปีใหม่และหลังปีใหม่ นักศึกษาที่เก็บข้อมูลติดอยู่กับช่วงการสอบ เก็บคะแนนและการสอบปลายภาค อีกทั้งอาจารย์ก็มักจะไม่ค่อยมีเวลาว่างมากนัก ซึ่งนักศึกษาที่ไม่เก็บมักจะไม่ไปพบอาจารย์ จึงต้องเสียเวลานัดกับอาจารย์ท่านนั้น ๆ ที่จะต้องเก็บให้ได้หรือถ้าไม่ได้จริง ๆ ก็ต้องเปลี่ยนไปเก็บอาจารย์ท่านอื่นแทน ทำให้ระยะเวลาที่เก็บต้องล่าช้าออกไปอีก คือ กินเวลาประมาณ 3 เดือน สำหรับการเขียนใบปะหน้าแบบสอบถาม เพื่อขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ให้หลักประกันว่า จะไม่มีใครรู้ว่าผู้ตอบมีความคิดเช่นไร เพราะจะไม่มีการระบุชื่อ ไม่มีการระบุชื่อสถาบัน รายงานการวิจัยจะออกมา เป็นตัวเลขทางสถิติ เท่านั้น ฉะนั้นจึงไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังบอกว่า แบบสอบถามไม่มีความประสงค์ที่จะวัดถึงค่านิยมส่วนตัว หรือระดับจริยธรรมของผู้ตอบอีกด้วย

ผลจากการเก็บข้อมูลปรากฏว่าได้แบบสอบถามมาทั้งหมด 268 ชุด ซึ่งคิดเป็น 89.33% ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ random ดังตารางแสดงรายละเอียดดังนี้คือ

มหาวิทยาลัย	อาจารย์กลุ่มที่ 1	อาจารย์กลุ่มที่ 2	อาจารย์กลุ่มที่ 3	รวม
ธรรมศาสตร์	44	39	29	112
จุฬาลงกรณ์	22	22	13	57
เกษตรศาสตร์	19	25	18	62
นิด้า	-	23	14	37
รวม	85	109	74	268

อย่างไรก็ดี จากแบบสอบถามที่ได้แจกออกไป 320 ชุด (เมื่อไว้ 20 ชุด) มีแบบสอบถามสูญหายไประหว่างการแจกแบบสอบถาม (อาจารย์บางท่านไม่ตอบและทำลาย อาจารย์บางท่านนำมาไว้ที่หน้าห้องแล้วหายไป อาจารย์บางท่านผลัดผ่อนในการตอบแบบสอบถามหลายครั้ง จนนักศึกษาเก็บข้อมูลไม่กล้ากลับไปขอความร่วมมืออีก เป็นต้น) เป็นจำนวน 32 ชุด แบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์หรือผิดพลาด (อาจารย์บางท่านตอบเฉพาะข้อที่พอใจจะตอบ ซึ่งมีข้อที่ไม่พอใจ มากจึงเว้นว่างไว้มาก อาจารย์บางท่านก็จบปริญญาตรีต่างประเทศ เนื่องจากเกิดความผิดพลาดของระดับการศึกษาและสถานที่จบในทำเนียบอาจารย์ของสถาบันนั้น ๆ อาจารย์บางท่านก็แสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามจนไม่สามารถจัดทางเลือกที่กำหนดในแต่ละข้อให้ได้) มีจำนวน 20 ชุด ดังนั้น จึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้เพียงจำนวน 268 ชุดเท่านั้น

การประมวลผลข้อมูล (Data Processing)

เมื่อได้รวบรวมแบบสอบถามแล้ว หลังจากตรวจดูความถูกต้องครบถ้วนของประเด็นที่ถามแล้ว จึงมาทำบรรณาธิกรณ (edit) แบบสอบถามโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจึงทำคู่มือของรหัส (codebook) และนำแบบสอบถามที่ผ่านการ edit แล้วมาลงรหัสในแผ่นลงรหัส (codesheet) ตามคู่มือลงรหัส จากนั้นจึงดำเนินการเจาะบัตรตามรหัสในแผ่นรหัส (diskettes) นำแผ่นรหัสที่เจาะแล้วไปเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x เพื่อประมวลผลข้อมูล และจัดทำตารางสถิติประกอบการวิเคราะห์ เช่น ตารางแจกแจงความถี่และเปอร์เซ็นต์ตาราง cross tabulation และคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ออกมา

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

เนื่องจากระดับของตัวแปรส่วนใหญ่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในระดับ Ordinal Scale และ Nominal Scale การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จึงใช้เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ย (mean) เป็นหลักในการวิเคราะห์ บรรยายและตีความหมาย ข้อมูลพื้นฐานและลักษณะเฉพาะ หากเป็นตาราง cross tabulation หรือแบบตารางการถ่วง (contingency table) ก็จะใช้สถิติทดสอบ Chi-square และ Gamma เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร